

ย่อสาร

Birds and Zoonosis

โรคติดต่อหลายชนิดมักมีพาหะเป็นตัวทำให้เกิดการระบาดของโรค พาหะดังกล่าวอาจเป็นได้ตั้งแต่ตัวมนุษย์เอง โค กระบือ สุนัข แมว หนู และนก บ่อยครั้งที่นกถูกมองข้ามความสำคัญทั้งที่อาจเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดโรค และยังมีบทบาทในการแพร่กระจายโรคในพื้นที่กว้าง มีรายงานกล่าวว่านกเป็นตัวการที่แพร่เชื้อ *Mycobacterium avium* ที่ทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนรุนแรงโดยเฉพาะในผู้ป่วยโรคเอดส์ หรือโรคที่เกี่ยวข้องกับภูมิคุ้มกันบกพร่องอื่น ๆ ทำให้อาการทรุดหนักขึ้น และขนนกอาจเป็นสารที่ทำให้เกิดอาการภูมิแพ้ (allergic reactions) ในคน โดยพบอาการที่ปอด ที่เรียกว่า "bird fancier's lung"

ในทางปศุสัตว์ มีโรคติดต่อรุนแรงที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น TGE (transmissible gastroenteritis), FMD (Foot-and-Mouth Disease) และโรคที่เกิดจาก paramyxoviruses ซึ่งนกยังคง

มีความสำคัญในฐานะพาหะนำโรคที่สามารถทำให้เกิดการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างภายในเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้ตัวหมัด เห็บ ไรต่าง ๆ ที่เกาะอยู่ตามตัว และขนนก ยังเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุของโรคสัตว์สูคนหลายชนิด เช่น กรณีอาการคัน (Swimmer's itch) ที่เกิดจาก cercariae ของ avian schistosomes ในคนที่ถูกหมัดนกกัด เป็นต้น

ถอดความและเรียบเรียงจาก

"Birds and Zoonosis" ของ Cooper, J.E. จาก Ibis. 1990 ; 132 ; 181

โดย

อ.สพ.ญ. นพมาศ ตระการรังสี
ภาควิชาเภสัชวิทยา
คณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น